

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/1/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113233038
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8113233038.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35792752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. so sídlom Kubániho 16, Bratislava, p r o t i žalovanému: H. B., N.. XX.XX.XXXX, A. M. Š., Q. XXXX/X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: OZ právna pomoc spotrebiteľom so sídlom Košice, Sofijská 13, IČO: 42247268, zastúpený: JUDr. Ladislav Mikluš, advokát so sídlom v Košiciach, Budapeštianska 8, o zaplatenie 922,10 Eur a prísl. takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a.

Účastníci a vedľajší účastník n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca žalobou zo dňa 13.11.2013 sa domáhal zaplatenia sumy 922,10 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 8,5% ročne od 26.5.2013 do zaplatenia. Nárok uplatnil zo zmluvy o revolvingovom úvere uzavretej dňa 19.9.2008, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 1526,92 Eur, ktorý mal uhradiť v 36 mesačných splátkach po 92,21 Eur. Neskôr na základe žiadosti žalovaného sa dohodli na odklade dvoch splátok. Žalobca dňa 28.6.2010 poskytol žalovanému revolving vo výške 2213,04 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť 24 mesačnými splátkami po 92,21 Eur. Celkovo zaplatil 4.610,50 Eur a keďže bol v omeškaní so splátkami, žalobca úver zosplatnil ku dňu 26.5.2013. Žalovaná suma predstavuje súčet neuhradených splátok úveru č. 53 až 62 po 92,21 Eur, čo predstavuje 922,10 Eur.

Žalovaný sa k žalobe nevyjadril, aj keď žaloba s prílohami mu bola doručená ešte dňa 14.1.2014 a na pojednávanie sa nedostavil hoci platí fikcia o doručení predvolania na pojednávanie s poukazom na § 46 ods. 2 O.s.p. (ďalej len „O.s.p.“).

Do konania vstúpil na strane žalovaného aj vedľajší účastník, ktorý vo svojom vyjadrení poukázal na neúmerne vysoké úroky, vo výške 79,47% ročne, ktoré viac ako päťnásobne prekračujú priemerný úrok v bankách pre daný typ úveru. Mal za to, že ide o prípad civilnoprávnej úžery, v tejto súvislosti spomína ľahkomyselnosť (zrejme dlžníka) a preto bola podľa neho naplnená skutková podstata trestného činu úžery, ale keďže nie je možné preukázať úmysel a civilnoprávna úžera v našom právnom poriadku upravená nie je, je potrebné považovať úverovú zmluvu pre rozpor s dobrými mravmi za neplatnú.

Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalobcu a vedľajšieho účastníka, úverovou zmluvou č. 8300013266, zmluvnými dojednaniami, oznámením veriteľa o schválení úveru dlžníkovi zo dňa 19.9.2008, listom o zosplatnení úveru zo dňa 5.5.2013 s návratkou, kartou klienta, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Dňa 19.9.2008 bola uzavretá písomná zmluva o revolvingovom úvere pod č. 8300013266 medzi účastníkmi konania. Táto zmluva pozostáva vlastne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a zmluvy o revolvingovom úvere. Úver bol dohodnutý na sumu 1526,92 Eur (46.000,- Sk), ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť v 36 mesačných splátkach po 92,21 Eur (2.778,- Sk) odo dňa 20.10.2008 do 20.9.2011. Ročná úroková sadzba bola uvedená vo výške 79,47%.

Z obsahu zmluvy je zrejmé, že ide o formulárovú zmluvu, ktorú podpísal najprv žalovaný ako dlžník dňa 11.9.2008 s vyplnením údajov v bode 5. V ňom sa uvádza RPM vo výške 79,47%, tiež priemerné RPMN vo výške 61,36% a zmluvná odmena 38.670,- Sk.

Bod 6 zmluvy obsahuje údaje o schválenom úvere s tými istými údajmi ako v bode 5 s výnimkou RPMN za úver, ktorá v tejto časti je uvedená vo výške 79,32%. Veriteľ zmluvu podpísal dňa 19.9.2008.

Účastníci sa ďalej zhodli na poskytnutí revolvingu vo výške 929,50 Eur (28.002,- SK) s ročnou úrokovou sadzbou 72,22 % a RPMN vo výške 66,44%. Žalobca listom zo dňa 19.9.2008 oznámil schválenie úveru dlžníkovi teda žalovanému, tento list mu posielal poštou.

Z karty klienta vyplýva, že žalovanému bola celkovo vrátane revolvingu vyplatená suma 2.456,41 Eur a že žalovaný žalobcovi uhradil sumu 4.610,50 Eur.

Z karty klienta vyplýva aj to, že žalovaný prestal uhrádzať splátky 20.2.2013, preto žalobca listom zo dňa 5.5.2013 mu oznámil zosplatenie úveru v prípade, ak neuhradí omeškané tri splátky vo výške 276,63 Eur v lehote 15 dní od doručenia tohto oznámenia. Tento list bol žalovanému doručený 10.5.2013.

Právny vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (v danom prípade v znení účinnom od 1.8.2008 do 30.11.2009).

Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona spotrebiteľským úverom sa rozumie dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere sú vymenované v § 4 ods. 2 citovaného zákona a medzi nimi pod písm. i/ je to výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a pod písm. j/ ročná percentuálna miera nákladov.

Podľa § 4 ods. 3 pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe
a/ poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
b/ dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa ods. 2 písm. a/, b/, d/ až j/, k/ a l/ poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Podľa § 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu.

Podľa § 44 ods. 2 OZ prijatie návrhu, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny je odmietnutím návrhu a považuje sa za nový návrh.

Podľa § 40 ods. 1 OZ ak nebol právny úkon urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

Pre každú zmluvu o spotrebiteľskom úvere sa vyžaduje obligatórna písomná forma (§ 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z.). Povinnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je aj uvedenie RPMN (§ 4 ods. 2 písm. j/ zákona č. 258/2001 Z.z.)

V danom prípade z dokazovania vyplynulo, že výška RPMN pri úvere bola iná v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalovaného (79,47%) a iná v akceptácii žalobcu (79,32%). Je pritom bezvýznamné, že ide o zmenu pre spotrebiteľa výhodnú alebo zmenu nie podstatnú, keďže rozhodujúci je záver o tom, či vznikla platná dohoda o RPMN. S poukazom na citované ustanovenie § 44 ods. 2 vetu prvú OZ totiž v dôsledku tejto zmeny RPMN je potrebné vyjadrenie žalobcu v zmluve považovať za nový návrh, ktorý by však žalovaný musel písomne akceptovať, k čomu však nepochybne nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, dôsledkom čoho je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. K totožnému právnomu záveru dospel aj Krajský súd v Žiline v rozsudku 6Co 211/2014 zo dňa 29.5.2014.

Zmluva uzavretá medzi účastníkmi však neobsahuje aj ďalšiu obligatórnu náležitosť, ktorou je rozlíšenie splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, keďže nestačí uviesť len celkovú výšku splátok. Uvedená informácia je totiž pre spotrebiteľa dôležitá, keďže mu umožňuje lepšie vyhodnotenie ponúknutého úveru za účelom jeho rozhodnutia a posúdenia, či úver je pre neho výhodný. Aj absencia tejto náležitosti vedie k záveru o tom, že úver je bezúročný a bez poplatkov (§ 4 ods. 3 zákona 258/2001 Z.z.). V tejto súvislosti možno poukázať aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave 9Co 401/2012 zo dňa 6.8.2013.

Už len pre úplnosť súd dodáva, že považoval za neplatnú úverovú zmluvu v časti dohody o úrokoch a to s poukazom na § 39 OZ a § 3 ods. 1 OZ. Dohodnutý úrok totiž predstavoval pri úvere 79,47% p.a. a pri revolvingu 72,22 % p.a., pričom z internetovej stránky NBS súd zistil, že v septembri 2008 s dobou splatnosti od 1 do 5 rokov bola priemerná úroková sadzba 14,85% p.a. teda viac ako päťnásobne nižšia ako v spornej zmluve. Nepochybne ide o úžernický úrok, ktorý je potrebné považovať za neplatný. Súd už vo viacerých rozhodnutiach sa zaoberali platnosťou dohody o úrokoch v úverovej zmluve práve s ohľadom na korektív zakotvený v § 3 ods. 1 OZ, podľa ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Najvyšší súd SR v rozsudku v rozsudku 5Cdo 26/2011 zo dňa 26.4.2012 uviedol: „neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovanými bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek“. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto, situácii poskytol veriteľovi neprimerané, až úžernické úroky. V spomínanom prípade išlo o dve zmluvy o pôžičkách, pri ktorých úroky presahovali takmer 4 až 5,5násobne obvyklú úrokovú mieru v bankách. V tejto súvislosti možno poukázať aj na rozsudok Krajského súdu v Prešove 3Co 151/2013 zo dňa 25.9.2013, ktorý konštatoval, že vzhľadom na vyššiu mieru rizika pri poskytovaní úveru nebankovými subjektmi sa dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie viac ako 100% proti priemeru bánk. K podobnému záveru dospel Krajský súd v Prešove aj v rozsudku 16Co 71/2011 zo dňa 8.12.2011, ktorý zdôraznil, že je neakceptovateľné porovnávať ceny úverov so subjektmi, ktoré ich dojednávajú v spoločensky nežiaducim rozsahu. Preto aj v danom prípade súd dospel k záveru o neplatnosti dohody o úrokoch s poukazom na § 39 OZ v návaznosti na § 3 ods. 1 OZ.

Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery súd mal za to, že žalovaný by mal žalobcovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru (2.456,41 Eur) a keďže žalovaný uhradil viac (4.610,50 Eur), súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. Náhradu trov konania si podľa § 151 ods. 1 O.s.p. uplatnil len žalobca a vedľajší účastník na strane žalovaného. Podľa zásady úspechu v konaní však žalobcovi náhrada trov konania neprináleží a úspešnému vedľajšiemu účastníkovi súd

ju nepriznal, nakoľko nepovažoval trovy právneho zastúpenia za účelne vynaložené. Súd mal totiž za to, že argumentácia vedľajšieho účastníka, ktorý žiadal žalobu zamietnuť pre civilnoprávnu úžeru bola nesprávna. Uvedený inštitút bol zavedený do nášho právneho poriadku až novelou Občianskeho zákonníka zákonom č. 106/2014 Z.z., ktorá je účinná od 1.6.2014. Vzhľadom na intertemporálne ustanovenie v § 879r však nie je možné tento inštitút použiť na nároky uplatnené z právneho vzťahu, ktorý vznikol pred účinnosťou spomínanej novely, čo je aj tento prípad. Navyše pre jeho aplikáciu by museli byť naplnené aj konkrétne subjektívne podmienky, ktoré však neboli preukázané a objektívne ani nemohli byť vzhľadom na to, že súd nemal možnosť žalovaného vypočuť. Navyše súd musí skonštatovať, že vyjadrenia vedľajšieho účastníka, ktorý vystupuje aj v mnohých iných sporoch toho istého žalobcu sú v podstate totožné a sú v ňom menené len číselné údaje týkajúce sa konkrétnej zmluvy (napr. 11C 305/2013). Súd preto považoval za nespravodlivé, aby za takýchto okolností žalobca bol zaviazaný k náhrade trov konania vedľajšieho účastníka.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.